

RADIACIÓ +++

ART I HOSPITAL

Projecte de pràctiques artístiques al
Servei d'Oncologia Radioteràpica
de l'Hospital Universitari Arnau de Vilanova

ELS INICIS

Com va començar tot?

El projecte Radiació +++ neix de la col·laboració entre l'**Hospital Universitari Arnau de Vilanova** i el **Centre d'Art la Panera** de Lleida amb la idea d'utilitzar l'art per millorar el Servei d'Oncologia Radioteràpica i apropar l'art contemporani a la comunitat hospitalària.

La idea era transformar un espai gris, sense llum natural en un espai més agradable per a pacients, familiars i personal sanitari. Radiació +++ tracta el pacient des d'una perspectiva holística i no només per la seva condició de malalt. Es tracta d'un projecte de continuïtat que proposa tres residències artístiques per any.

El projecte va ser seleccionat per la **fundació Daniel&Nina Carasso** (d'entre més de 70 propostes) i està dotat amb un pressupost de 67.000 euros.

Per què ho fem?

- ✓ Desenvolupar projectes artístics per donar **visibilitat** la malaltia i el seu tractament.
- ✓ Millorar la qualitat de vida dels pacients, procurant augmentar la seva autoestima, apoderant-los i aportant nous llenguatges expressius.
- ✓ Utilitzar **l'art com a eina de transformació** de l'espai per millorar la qualitat assistencial.
- ✓ Apropar l'art contemporani i les pràctiques artístiques a les persones que segueixen un tractament i a la ciutadania en general.
- ✓ Impulsar un **projecte participatiu**

INTERACCIÓ

Què ens fa diferents?

El projecte no busca només humanitzar el Servei d'Oncologia Radioteràpica. L'aspecte pioner (l'Hospital Universitari Arnau de Vilanova és l'únic hospital d'Espanya que ho està fent) radica en el fet de buscar la **interacció entre artistes, malalts, familiars i professionals del servei**.

Radiació +++ desenvolupa processos artístics col·laboratius que apoderen els pacients, al mateix temps que donen visibilitat a la malaltia amb la col·laboració i implicació de tot l'equip sanitari.

Qui hi participarà?

Una desena d'artistes: **Lara Costafreda, Domestic Data Streamers, Josune Urrutia, Jaime Conde-Salazar, Aimar Pérez Galí i Lúa Coderch**, entre altres, que duen a terme intervencions i tallers artístics amb pacients, familiars i personal de la unitat.

PÚBLIC OBJECTIU

Es calcula que directament hi participaran 180 pacients, tot i que dels treballs resultants se'n beneficiaran els més de 700 que el servei atén cada any, a més dels seus familiars i els professionals de la unitat.

TIMING

El projecte va començar el 2017 i s'allargarà tres anys.

ELS PROJECTES

Radiació +++

IL·LUSTRACIÓ

Lara Costafreda

Lara Costafreda és una il·lustradora lleidatana amb projecció internacional. Dibuixa paisatges imaginaris, ha treballat per a diferents cases de moda (Hermès, Chanel) i marques de decoració com Coordonné, entre altres. L'artista afirma que "la il·lustració és la capacitat de generar móns on t'agradaria ser".

Sobre això ha consistit el seu projecte a Radiació+++. Ha convertit el Servei d'Oncologia Radioteràpica, un espai gris i sense llum natural, en un lloc colorista i alegre, amb missatges a les parets que reconforten pacients, familiars i professionals.

Costafreda va arribar al projecte Radiació +++ sense cap idea preconcebuda. La primera part del seu treball va consistir en dur a terme una exhaustiva investigació consistent en dialogar amb pacients i equip mèdic per localitzar les carències de l'entorn i transformar-lo.

INSTAL·LACIÓ INTERACTIVA

Domestic Data Streamers

Domestic Data Streamers és un grup d'artistes i dissenyadors format per Joan Planas, Alexandra de Requesens, Dani Llugany i Pau Garcia, tres joves amb trajectòria internacional.

El seu projecte ha consistit en fer un mapa emocional del Servei d'Oncologia Radioteràpica a través de les experiències dels pacients, tot utilitzant ninots de colors i una pissarra magnètica. Ho han fet a través d'un procés de co-creació amb els pacients per generar coneixement mitjançant la visualització de dades. El resultat, una instal·lació interactiva en què els pacients poden expressar el seu estat d'ànim en cada moment i espai de la unitat.

Josune Urrutia

Josune Urrutia és una il·lustradora basca, autora de l'obra *Breve diccionario de mi cáncer*. El seu projecte, **Compendi il·lustrat col·lectiu sobre el càncer**, s'ha desenvolupat a partir de diversos tallers a l'Hospital i a La Panera amb personal sanitari, pacients i familiars, per acabar configurant una publicació col·lectiva il·lustrada sobre diferents aspectes relacionats amb el càncer i el seu tractament. L'objectiu és compartir informació per alliberar mites i estigmes que generen prejudicis.

Durant els tallers, mares, pares, fills, néts, amics i personal sanitari han conversat sobre el que és per a ells el càncer, buscant les paraules clau que el defineixen per enfrontar-lo conjuntament.

Amb el material generat, es farà una edició dels textos il·lustrats i posteriorment es publicarà el llibre gràcies al suport del Centre d'Art La Panera i el govern basc.

PREMIS

Radiació +++

ASSOCIACIÓ CATALANA DE CRÍTIQS D'ART

Guanyadors Premi ACCA 2019

L'Hospital Universitari Arnau de Vilanova i el Centre d'Art la Panera van ser guardonats el passat 2 d'abril de 2019 en la 35a edició dels Premis de l'Associació Catalana de Crítics d'Art (ACCA), pel seu projecte Radiació ++. Entre les cinc propostes finalistes en la categoria d'educació, el jurat va reconèixer "la innovació d'utilitzar l'art com una via de mediació social, impulsant la participació de tota la comunitat hospitalària en un projecte de creació col·lectiva".

El premi es va lliurar a l'Auditori del Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA). Els encarregats de recollir-lo van ser Moisès Mira, cap de secció d'Oncologia Radioteràpica de l'HUAV, i Roser Sanjuan, responsable de l'Àrea d'Educació de la Panera.

CONGRESSOS I JORNADES

Radiació +++

Compartir l'experiència

- ✓ XXVI Congrés del Grup Oncològic Català Occità. 16 de novembre de 2018.
- ✓ IV Congreso Internacional de Espacios de Arte y Salud. Marina Salud, Departamento Salud Denia. Hospital de Denia. 14, 15 i 16 de novembre de 2018.
- ✓ Biennal Ciutat i Ciència. Del 7 a l'11 de febrer de 2019. Organitzat per l'ajuntament de Barcelona.

CLIPPING

Radiació +++

Impactes mediàtics

- [El Centre d'Art la Panera i l'Hospital Universitari Arnau de Vilanova presenten el projecte «Art contemporani a l'hospital»](#). 13 de setembre de 2017. Notícia de La Paeria - Ajuntament de Lleida.
- [El Centre d'Art la Panera i l'Hospital Universitari Arnau de Vilanova presenten el projecte "Art contemporani a l'hospital"](#). 13 de setembre de 2017. Notícia de l'Institut Català de Salut.
- [La Panera y el Hospital Arnau de Vilanova anuncian en Lleida el lanzamiento de "Arte contemporáneo en el hospital"](#). 13 de setembre de 2017. Notícia Fundación Daniel y Nina Carasso.
- [Proyecto apoyados por la Fundación Daniel y Nina Carasso](#). Web Fundación Daniel y Nina Carasso.
- [Nota de prensa del proyecto "Arte contemporáneo en el hospital"](#). Setembre 2017. Centre d'Art La Panera.
- [La Panera i l'Arnau presenten el projecte 'Art contemporani a l'hospital'](#). 13 de setembre de 2017. La Mañana.
- [La Panera exporta el seu projecte 'Art contemporani a l'hospital' a París](#). 6 de febrero de 2018. Segre.
- [El Servei de Radioteràpia i el Centre d'Art La Panera treballen conjuntament en un nou projecte, 'Radiació +++'](#). 23 de maig de 2018. Institut Català de Salut.
- [Taller amb pacients dins del projecte 'Radiació+++'](#). 23 de maig de 2018. Notícia del Institut Català de Salut.
- [L'art com a teràpia a l'Arnau](#). 25 de maig de 2018. Segre.
- [Entrevista Roser Sanjuán i Moisés Mira. El projecte "Art i Hospital" al servei de radioteràpia de l'Arnau](#). 12 de juny de 2018. Cadena SER Lleida.

- [3a Residència del Projecte Radiació+++ a càrrec de Josune Urrutia Asua, 17 i 19 de juliol de 2018.](#) Juliol de 2018. Centre d'Art La Panera.
- [Apropar l'art contemporani a l'hospital, procés curatiu i participatiu.](#) 17 de juliol de 2018. Notícia de l'Institut de les Empreses Culturals.
- [El Servei d'Oncologia Radioteràpica de l'Hospital Arnau presenta als professionals i als mitjans de comunicació el projecte que pretén unir art i hospital.](#) 18 de juliol de 2018. Notícia de l'Institut Català de Salut.
- [Art per lluitar contra el càncer.](#) 20 de juliol de 2018. LleidaTV. [Programa complet.](#)
- [La Panera impulsa amb el Servei d'Oncologia de l'Arnau un projecte que uneix art i hospital.](#) 20 de juliol de 2018. La Paeria, Ajuntament de Lleida.
- [El servei d'Oncologia Radioteràpica de l'Arnau presenta el projecte Radiació +++ amb la col·laboració del Centre d'Art La Panera.](#) 20 de juliol de 2018. Hola Lleida.
- [El Hospital Arnau emprende un proyecto pionero con arte para sobrellevar la radioterapia.](#) 20 de juliol de 2018. 20 minutos.
- [L'Hospital Arnau de Vilanova de Lleida apropa l'art als pacients d'oncologia radioteràpica.](#) 20 de juliol de 2018. Lleida Diari.
- [El Hospital Arnau emprende un proyecto pionero con arte para sobrellevar la radioterapia.](#) 20 de juliol de 2018. Europa Press.
- [L'Hospital Arnau emprèn un projecte pioner amb art per suportar la radioteràpia.](#) 20 de juliol de 2018. Aldia.cat.
- [El Hospital Arnau emprende un proyecto pionero con arte para sobrellevar la radioterapia.](#) 20 de juliol de 2018. La Vanguardia.
- [Art per 'humanitzar' l'oncologia.](#) 21 de juliol de 2018. Segre.
- [El Servei d'Oncologia Radioteràpica de l'Hospital Arnau presenta el projecte Radiació +++ amb la col·laboració del Centre d'Art La Panera de Lleida.](#) 23 de juliol de 2018. Notícia de l'Institut Català de Salut.
- [Tallers artístics per fer més suportables les sessions de radioteràpia als malalts de càncer.](#) 23 de juliol de 2018. TV3.
- [Roser Sanjuan: "Lliurem l'art de responsabilitat terapèutica i incloquem-lo tal qual a l'hospital".](#) 30 de juliol de 2018. Lectura, Suplement Dominical de Segre.
- [El Centre d'Art La Panera acull dos tallers artístics per definir i il·lustrar el càncer.](#) 27 d'octubre de 2018. Nota de premsa de l'Institut Català de Salut.
- [El Centre d'Art La Panera acull dos tallers artístics per definir i il·lustrar el càncer.](#) 29 d'octubre de 2018. Notícia de l'Institut Català de Salut.

